

El Miracle de Sant Ramon

L'Orfeo Català, en son últim concert de Quaresma, cantà per primera vegada el "Miracle de Sant Ramon", "fill de Vilafanca". Un artista musical, que viu a Nova-York, fill de terres germàniques, home somnolent, que ha corregut ^{mig} ~~mig~~ món ^{i a qui} ~~fora~~ la melangia del més cullà de l'ideal, i l'ha con-
tratemps de la vida ~~La~~ penetra profundament, de ~~La~~ Kurt Schindler, ha pagat tribut d'amor a la bella cançó nostra. L' ~~XXXX~~ ^{les} ha cantada amplament amb ^{les} fulguracions apoteosiques de l'art modern, però amb tant respecte que ha posat tots els elements de la seva obra en el lloc de la mateixa cançó i en la glo ^{HA} ~~XX~~ genial que en feu un mestre de terra catalana, a Enric Morera.

Veritablement, el nostre Sant Ramon no sols fou fundador de la catalanissima orde de la Mercè junt amb Sant Pere Nolasc i el nostre gran rei ~~El~~ ^{Edon} Jaume;

no ^{volament} sols fou ~~for~~ d'aquest temperança i
consell cristianissim; no volament adaptar
del reuq juridic romà al reuq de
la catalana raca; no vol fou mira-
cler ^{travessant} ~~passant~~ la clara ~~mar~~ ~~del mar~~
de la ~~palma~~ mallorquina al vigi-
lant Monjuic, servintre de sa capa
i escapulari ~~grioto~~ per vela i barca marine-
ra, sino que, en nostre temps de re-
naixença, perdurant en la canço'
del amor del poble cixida, ha tras-
cat al cor d'artistes propis i estrangers,
per enaltiment i escaieuca del
cant nostreat modern.

Fa anys que En Morera, encara jo-
venet, tornà a Barcelona vingut de
terres belgues tot revolt de múnica
europea modernissimaf ^{i de tècnica} ~~contra~~
~~puntística~~ ~~amb tècnica aferrissada~~ ^{En}
trobarse aquí amb un grupet de joves
com ell que ~~portarien~~ ^{portarien} la amb una
futura múnica geminament
catalana basada en la canço' Terral,
no ^{en} seu gaire cas; al conèixer de
vant d'alguns assaig ~~assai~~ múnics que
aquells li deixen conèixer amb f
perpoca de guanyar un nou adept
de Talent en la nova escola presentada,

no obtenien. En Morera vivió, ~~en~~ 3
~~a Morera~~ feia (un bonic ironic de
de Bernolengas
clausant; ~~en~~ ~~la~~ ~~bonica~~ ~~bonica~~
~~re~~ ~~ter~~. Mes prompte l'ambient catala-
nenc, que en aquella ~~sa~~ ~~fulgurant~~
epoca, la fulgurava amb llum
vivissima, guariga el cor i l'es-
perit del home artista; la can-
ció corprengué aquella natura pon-
ca i engenia, i li donà el segell
inconfundible de son art, tan
personal com catalanenc. Però
les primeres notes on es declarà la
presa de son esperit que la can-
ció havia fet presa de son
esperit fou en l'armamentació
de la «Cançó de Sant Ramon» ^{gn>>} que
la mítica acompaanyant la ~~melodia~~
^{peregrina} ~~del~~ ~~gracia~~ melodia que porta de breu,
que porta ^{en son} ~~tota~~ ~~l'~~ amor i religio-
nitat de les mares catalanes, sub-
tilitzava, ~~re~~ i intensificava d'una
manera exquisida el misteri en-
cis de la cançó indígena. Allò fou
la revelació d'un nou mistic de
la terra. La cançó fou posada per
son autor com interludi instrumen-

4

Tal en una obra dramàtica musical
que ~~en~~ en quell temps tingué gran
èxit. Me la petita i flaireja obreta
tancava en son xi més ~~trans~~ tendèn
cia,

Vingué llavors a Barcelona la
inoblidable "Capella Russa" que
dirigia Slavianski d'Agrenoff, que
tant beneficià a l'~~art~~ art musical de
casa nostra. No és cert, com algú
ha dit, qu'els admirats russos
cantors russos donessin origen
als orfeons de Catalunya, (Perfi
Català ja existia i tingué gran
amistat amb ^{la} dita capella), ni tan
poc foren els ^{de} que ~~portaren~~ portaren
el gust de la cançó nostra l'exem
ple inèdit d'oïr la cançó del
poble en els concerts, ja que sim
ples cançons havien ^{estat} cantades
en ~~els~~ la primera infantesa del nos
tre orfeó, sinó que la Capella Russa
amb son art i inimitable i amb
son repertori popular davant del nostre
públic, sempre ^{una bona} pretut per ^{en} ens l'art nostre,
donà força de validesa a ^{alla} ~~de~~ que aquí

germinava; la gent culta ciutadana
 i la nostra classe ^{mitjana} ~~mitja~~ s'en més
 cas de ^{les} nostres cançons i de ^{les} nostres
 contades. Al mateix temps la constitu-
 ció ^{de la} complexa, encara que petita, ~~banda~~
 estava amb les seccions ~~de~~ ^{d'} ho-
 mes, nens i nois, influï en
 la constitució ^{humana} (de) ~~de~~ orfons de
 Catalunya. Però ~~ara~~ també els
 nostres nostres esclaus s'aprofitaren
 de la cançó de Catalunya com
 nosaltres de la seva. També els
~~tot~~ ^{se'n} ~~se'n~~ ^{se'n} enamoraren;
 i així vejerem com el "Junt Nacional"
 d'En Morera transformat per la mort
 i a la feiso ^{com} ~~que~~ executava com
 repertori la Capella, era cantat per
 aquesta ~~de~~ una manera ideal que
 comprèn; i el poeta, el llumi-
 nis Maragall, encisat extol-
~~va~~ ^{va} per la dolça cadència que de
 la boca de la noia estava eixia,
 exclamava:

"La Mare de Déu - un roser plantava,
 La immòbil donzella - cantava encisada,
 els ulls admirats - del propi miracle,
 en clavis esclaus - la mel catalana.

"D'aquell sant roser - naixia una planta."
 Cantava cançons - de la meua mare,
 que quan jo era infant - ja me les cantava,
 i ara que sóc gran - les canta l'esclava. 77

I els russos, sorpresos ja de la cançó
 nostrada, requiren cantant melodies
 de la catalana terra, reient les de la
^{collecció}
~~collecció~~ que amb amorosa pal·lera
 el vident Alió havia harmonitzat.
 Miracle de Sant Ramon que
 perdura entre nosaltres.

Avui no és un cantalà que revei
 a la terra, no és un esbart d'
 indigena d'èstaus que ~~el~~ col·lectar
 en ~~a la cançó~~ al ~~l'encis~~ de la
 cançó antiga; avui el miracle
 acciona sobre ~~el~~ cor i la pensa
~~ad'~~ un artista cultíssim, enes-
 vat de tota música savia, in-
 trincada i ^{profunda} ~~profunda~~, qui s'aben-
 ra a la font puríssima de nos-
 tra cançó per ~~a~~ desalterar la gran-
 set que s'arboria; i avui és sobre
 l'aperit ~~de~~ ^{de} Kurt ~~Schindler~~ ^{Schindler}
 que tant Ramon opera el miracle.

Ell, sabedor del flam que aquí s'ace-
~~ca~~ ^{ca} al culte del art coral popular, ^{com}
~~redor~~ ~~del~~ ~~l'art~~ ~~coral~~ ~~popular~~ ~~de~~ ~~l'~~ ~~amor~~ i respecte que li tenen
 artistes eminentes que han tingut avi-
 ventesa de concixer ^{le} ~~le~~ demana a-
 -presnat els auts més típics del
 nostre Repertori, i admirant les
 mostres d'obres nostres que posseïm
 i assaborint ^{la} fruita sucosa de les
 nostres cançons corals, en la una tria

8
i dona una cantata, amb m'he
memoria "Schola Cantorum", davant
de son públic americà, qui, les
~~gusta~~^{en} el oïr, en queda gorgi,
aclamant-les. Mes E. Schindler
no ~~se~~^{em} te prou, d'això: endevina
i s'enamora del que és origen vital
del nostre cant, la cançó de raca, ~~he~~^{he}
n' enamora i la festeja despegada
amb son art còrrat en els grans
centres ~~europ~~^{de} Europa municipal;
i la primera cançó que li toca el
cor més íntimament és la de
"Sant Ramon" tal com la ~~embol~~^{embol}
calla harmoniosament el nostre Ma-
rera; i estudia tot el text de
la cançó, en busca les anels histò-
riques, i estructura, sobre ~~text~~^{text} i
melodia de la cançó Purmil, un
poema fulgurant de munici-
patat sincera, donant relleu d'ac-
ció al miracle de Sant Ramon
sobre les aigües. Contempla Presenta
amb contemplació el cant ~~fel~~^{fel} com

encirador, tal com l'ha rebut de
Catalunya, Macarona simplement
modulant lo al·lucni del relat
del poema;

"Confessava un reigere ^{en} pecat n'estava.
El pecat és gran, Sant Ramon plorava."

El redreça amb força amb cono-
utats pelgades:

"El traïdor del rei li amenaçava
que li pegaria si no ^{el} perdonava."

x El grouxa amb cadences prop la
mare malada, amb acords picadors,
humilitat de frare;

"Ramon ^{he'n} ~~he'n~~ va al port a llogar una barca
no ^{en} pot embarcar capellans ni pares,
ni estudiants, ni es que van descalços."

El dord'homes aixeca la veu amb
voluntat parzada:

"Miren cu Ramon: ja ^{en} ~~ja~~ va fê un miracle!"

I tots els ~~veus~~^{veus} s'apressen, les oncs se
mouen, la melodia modula
admirada en els baixos, tot
creix i s'eleva amb fervent a-
lenada:

~~Fira't seu monten per servir~~
" Fira ~~el~~ seu monten per servir de barca,
~~i lo gariatet per servir de barca~~
~~i~~ ~~el~~ gariatet per arbre posava,
i amb l'erupulari, gran vela n'alcava,
i amb el seu cordó banders molt ranta..

Miracle, miracle! Les oncs panteixen
sejores alçautx. ~~Veus~~^{Veus} de natura, ~~de~~
d'home: i doncs, tot crida 'miracle,'
mentre Sant Ramon cavalca
^{sobre} ~~tota~~ aigua Du l'ayre

" Quan es alta mar, Monjini es ençalla.
Tot es mariners surten a muralla.

I exclaman a ~~la~~^{la} ana, ~~deuant~~^{veient} el
prodigi, deuant la mar blava

del sol radiant:

" ¡ Jesús! ¿mèt és allò? Es galera o barca?
No n'és vaixell, no, ni galera armada,
Que n'és Sant Ramon que ha fet un ^{Miracle!} ~~miracle~~

La humil tonada repren pau-
dament son ritme quiet, com
un accent de mare que al fillet
llegola; els tenors la ^{sen} glori-
ant amunt i ~~cedent~~ ^{amb veu} ~~la~~ ^{des} ~~que torni~~
maiada, i de sobte ^{es} repren
la viva alegria:

" Santa Caterina: toquen les campanes "

Exulten les veus amb desines
luminosos, barrejats amb ac-
cords voluminals i potents que tan-
^{quen} ~~ten~~ de faiso' guardiara ~~X~~ poema.

" Miracle de Sant Ramon! "

Si, miracle de Sant Ramon, repetim
vocaltes, miracle que perdura i toca't

Claustrat, per cinc vegades,
 fement li sou present:
 res vistes reiterades,
 li donaven enterment
 que deixàs la vida impura
 i requís la castetat ...

III

I compungit de requida
 Ramon va fer testament:
 Deixà la passada vida
 a plors i penediment,
 i a son cor, que res atura,
 gran perill d'aportolat ...

IV

O Parda Muntanya amada,
 Muntanya de visió,
 On la pensa es exalcada
 on es doblada l'amor:
 l'eugonauca encara et dura
 del asceta de l'uminat ...

De Murmur vertica
 La tremudança del món,
 De Murmur apleja
 i descomort de Ramon;
 Vinça que ningú cultiva!
 Ferrolla abandonat!

VI

De nit al fons del boscatje
 ell deia al aucell cantor:
 "No em contenen per llenguatge,
 contenen-me per amor,
 puix en ton cant se figura
 la cloanca del amat -- "

VII

Era el món tot rose noses
 per son gran sel ardori:
 Les espines eran roses,
 i els romaguers llits d'amor:
 Cap frontera no'l detura
 ni cap mar ni terra pestat...

Preuint als de columna
 va aixecar el val suprem:
 el vege' aic voltes Roma,
 el vege' Jerusalem,
 tota plana i tota altura,
 tot loc eriu, Tot loc poblat...

IX

Mes un dia us deturàren
 per plànger l'esteril iort,
 O Ramon, i reuolotàren
 la cançó del Desconort:
 es un calze d'amargura
 cada colida del dictat...

X

Us aparella Bugia
 aquell vermell vestiment
 que l'amor vos abellia:
 de les pedres del torrent
 dolça us és la pluja dura
 que us ha tot empurpumat...

Ju del capser que oprimia
 vostre cor qui se consume
 en respirant a gornia
 se'n escampa gloria i lum:
 una nau ja se detura
 amorosa es la embarcat...

X II

Munyana mercaderia
 O Mallorca, et du la nau:
 Or i argent no bus fura
 pel ferrer que li porten,
 mercader; bella ventura,
 bell rubí ven mercaderet jut...

X III

Contaven anells i anora
 i despetaven d'amor:
 ja l'illa es oviradora,
 dins la tendra clauetat;
 i en l'encis de l'hora pura
 l'amic d'amor ha espirat...

X IV

asculen, Ramon benigne, - aquest himne en vós veure
 si de vos no es prou digne - esculpels vos d'amor:
 i fei la boca mes pura - del jégler que s'heu
 fent